

Мукачівський державний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

**Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних
центрів (ІРЦ):**

методичні рекомендації до організації та проведення

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 016 Спеціальна освіта

УДК 376.36:37.091.33-027.22

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри дошкільної
та спеціальної освіти
протокол № 1 від «24» серпня 2026 року*

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 1 від «25» серпня 2026 року*

Укладачі:

Чекан О. І. – д-р.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Барна Х. В. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Сівачек Н.В. – директор Мукачівська міська комунальна установа „Інклюзивно-ресурсний центр” Мукачівської міської ради Закарпатської області.

М54

Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ): методичні рекомендації до організації та проведення для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / укладачі: О. І. Чекан, Х. В. Барна, Н. В. Сівачек. Мукачєво: МДУ, 2026. 42 с. (1,3 др. ар.)

Методичні рекомендації до організації та проведення загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) представляють цілі, завдання, програму практики, критерії оцінювання, вимоги до звітності та підведення підсумків практики, а також необхідні зразки документації. Видання стане орієнтиром при організації та проведенні загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ	5
II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ	9
III. ЗМІСТ ПРАКТИКИ	14
IV. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОСТІ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	38

ПЕРЕДМОВА

Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) є важливою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта. Вона спрямована на ознайомлення з організацією та змістом діяльності ІРЦ, поглиблення теоретичних знань, формування первинних професійних компетентностей та набуття практичного досвіду спостереження за діяльністю фахівців у сфері підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Практика проводиться на базі інклюзивно-ресурсних центрів та передбачає ознайомлення з нормативно-правовими, організаційними та методичними засадами їх діяльності, структурою і функціональними обов'язками фахівців (консультантів), особливостями проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, використанням діагностичного інструментарію, підготовкою висновків і рекомендацій, організацією консультативної та просвітницької роботи, а також особливостями професійної діяльності вчителя-логопеда та його взаємодії з іншими фахівцями (консультантами), педагогами і батьками (іншими законними представниками).

Програма практики визначає мету, завдання, зміст та організацію практичної підготовки, вимоги до звітної документації та критерії оцінювання результатів практики відповідно до чинних нормативно-правових актів України, Професійного стандарту «Вчитель-логопед» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта».

I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета практики: ознайомлення з організацією та змістом діяльності інклюзивно-ресурсного центру, поглиблення психолого-педагогічних і логопедичних знань щодо особливостей комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами; формування первинних професійних умінь у сфері вивчення мовленнєвого розвитку, виявлення мовленнєвих порушень, визначення особливих освітніх потреб та ознайомлення з підходами до надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг; набуття досвіду професійного спостереження та взаємодії з фахівцями (консультантами) ІРЦ, педагогічними працівниками, батьками (іншими законними представниками) осіб з особливими освітніми потребами.

Своєрідність практики полягає в тому, що здобувачі освіти ознайомлюються зі структурою, основними напрямками та особливостями організації діяльності інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ), нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами їх функціонування. Під час практики здобувачі спостерігають за професійною діяльністю фахівців ІРЦ, зокрема вчителя-логопеда та інших спеціалістів, вивчають особливості їхньої командної взаємодії під час комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами.

Здобувачі ознайомлюються з організацією та етапами проведення комплексної оцінки розвитку, методами і діагностичним інструментарієм вивчення мовленнєвого, когнітивного, емоційно-вольового, фізичного та інших аспектів розвитку. Під керівництвом фахівців спостерігають за проведенням діагностичних процедур, аналізують особливості обстеження мовлення та комунікативного розвитку, ознайомлюються з принципами узагальнення результатів, формулювання висновків і підготовки рекомендацій щодо організації освітнього процесу та надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг.

Упродовж практики здобувачі ознайомлюються з документацією ІРЦ, особливостями ведення та оформлення матеріалів комплексної оцінки, спостерігають за консультативною, просвітницькою та інформаційною діяльністю фахівців (консультантів). Особливу увагу приділено професійній діяльності вчителя-логопеда ІРЦ, особливостям виявлення та аналізу мовленнєвих порушень, визначення напрямів подальшої логопедичної допомоги, а також взаємодії з батьками (іншими законними представниками), педагогічними працівниками та іншими фахівцями. Здобувачі виконують індивідуальні завдання, аналізують результати спостережень, добирають і розробляють діагностичні та дидактичні матеріали, що сприяє формуванню первинного професійного досвіду майбутнього вчителя-логопеда.

Завдання практики:

1. Ознайомлення зі структурою, організацією роботи та основними напрямками діяльності інклюзивно-ресурсного центру, його фахівцями (консультантами) та функціональними обов'язками працівників.

2. Ознайомлення з нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами діяльності ІРЦ у сфері забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на освіту та психолого-педагогічну підтримку.

3. Складання індивідуального плану роботи на період практики та його узгодження з керівником практики від бази практики.

4. Ознайомлення з документацією інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) та особливостями її ведення й оформлення.

5. Ознайомлення з організацією та етапами проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами.

6. Спостереження за проведенням комплексної оцінки розвитку осіб та ознайомлення з методами і діагностичним інструментарієм, що застосовуються фахівцями ІРЦ.

7. Ознайомлення з особливостями діяльності вчителя-логопеда ІРЦ, зокрема зі способами обстеження мовлення, виявлення мовленнєвих порушень та оцінювання комунікативного розвитку особи.

8. Спостереження за роботою вчителя-логопеда під час проведення логопедичного обстеження, консультування батьків (інших законних представників) та взаємодії з іншими фахівцями (консультантами).

9. Аналіз результатів мовленнєвого обстеження та ознайомлення з особливостями підготовки висновків і рекомендацій щодо подальшої психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки осіб.

10. Розроблення 2 конспектів корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення для осіб з особливими освітніми потребами та, за можливості, їх проведення під керівництвом фахівця ІРЦ.

11. Ознайомлення з особливостями командної взаємодії фахівців ІРЦ, педагогічних працівників закладів освіти та батьків (інших законних представників) у процесі забезпечення підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

12. Ознайомлення з консультативною, просвітницькою та інформаційною діяльністю ІРЦ, формами взаємодії з батьками (законними представниками) та педагогічними працівниками.

13. Виконання індивідуальних практичних завдань, підготовка та добір діагностичних, дидактичних і наочних матеріалів для діяльності вчителя-логопеда ІРЦ.

14. Ведення щоденника практики, систематизація матеріалів практики та підготовка звітної документації.

15. Підготовка звіту про проходження практики, його захист та участь у підсумковій конференції.

Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових, функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-18. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень мовлення та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей.

Результати проходження загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ):

РН1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації; застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації; узагальнювати результати дослідження.

РН4 Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

РН6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8 Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно- педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН12 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН14 Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти тощо.

РН21 Володіти знаннями про причини, механізми, структуру та симптоматику таких мовленнєвих порушень як дислалії, ринолалії, дизартрії, порушення голосу, фонетико- фонематичний недорозвиток мовлення, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної сторони мовлення, алалії, афазії, писемного мовлення.

РН22 Застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) проводиться протягом визначеного навчальним планом періоду на базі інклюзивно-ресурсних центрів, діяльність яких відповідає вимогам освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (спеціалізація 016.01 Логопедія).

Організація та проведення практики здійснюються відповідно до чинних нормативно-правових актів України, що регламентують діяльність інклюзивно-ресурсних центрів, забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на освіту, проведення комплексної оцінки розвитку та надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг, а також відповідно до Професійного стандарту «Вчитель-логопед» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта».

Здобувачі вищої освіти направляються на бази практики відповідно до договорів про співпрацю, укладених між університетом та інклюзивно-ресурсними центрами. Практиканти закріплюються за керівниками практики від бази практики — фахівцями (консультантами) ІРЦ, зокрема вчителями-логопедами, які мають відповідну професійну кваліфікацію та досвід практичної діяльності.

Базами практики є інклюзивно-ресурсні центри, які забезпечують необхідні умови для виконання завдань практики та ознайомлення здобувачів із різними напрямками професійної діяльності фахівців у сфері підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

За погодженням із керівником практики від університету здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати базу практики. За умови, що обрана установа відповідає вимогам програми практики, забезпечує необхідні умови для виконання її завдань та має можливість призначити кваліфікованого керівника практики, вона може бути використана як база проходження практики.

Перед початком загальноознайомчої практики проводиться настановча конференція, під час якої здобувачів вищої освіти ознайомлюють із програмою практики, її метою, завданнями, змістом та особливостями організації роботи на базі ІРЦ. Керівники практики роз'яснюють вимоги до виконання завдань і оформлення звітної документації, критерії оцінювання результатів практики, правила професійної етики, академічної доброчесності, охорони праці та конфіденційності інформації про осіб з особливими освітніми потребами.

Режим роботи здобувачів під час практики визначається керівниками практики від університету та бази практики відповідно до правил внутрішнього розпорядку інклюзивно-ресурсного центру. Тривалість перебування здобувача на базі практики визначається відповідно до навчального плану та графіка проходження практики. Час початку та закінчення роботи узгоджується з адміністрацією ІРЦ з урахуванням графіка роботи фахівців, проведення комплексних оцінок, консультацій та інших видів професійної діяльності.

На період практики в кожній академічній підгрупі призначається староста, який веде облік відвідування практики, координує роботу здобувачів, виконує організаційні доручення керівників практики та забезпечує оперативне інформування про консультації, методичні заходи й інші організаційні питання.

Послідовність виконання завдань практики здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики, який складається на початку практики та погоджується керівниками практики від університету і бази практики. Усі види діяльності виконуються відповідно до індивідуального плану та програми практики.

Протягом практики здобувачі ведуть щоденник практики, у якому відображають результати виконання завдань, фіксують результати професійних спостережень за діяльністю фахівців (консультантів) ІРЦ, аналізують особливості організації комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, діяльність вчителя-логопеда та інших консультантів, а також здійснюють самоаналіз результатів власної діяльності.

У щоденнику висвітлюються результати спостережень за проведенням комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, аналіз діяльності вчителя-логопеда, особливостей логопедичного обстеження та використання діагностичного інструментарію, відвіданих консультацій і корекційно-розвиткових заходів. Здобувачі також ознайомлюються з документацією ІРЦ, зокрема матеріалами комплексної оцінки, висновками та рекомендаціями, документацією вчителя-логопеда та іншими матеріалами, що регламентують професійну діяльність фахівців (консультантів) ІРЦ.

Під час практики здобувачі дотримуються вимог щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації про осіб з особливими освітніми потребами. У звітних матеріалах не допускається зазначення прізвищ, імен, адрес та інших даних, за якими можна ідентифікувати особу або її сім'ю.

Матеріали щоденника та результати виконання індивідуальних завдань використовуються для підготовки підсумкового звіту про проходження практики, який подається у визначені програмою строки та захищається на підсумковій конференції.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

1. Дотримуватися вимог програми практики, виконувати визначені завдання та індивідуальний план роботи.
2. Своєчасно прибути на базу практики, дотримуватися встановленого режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку ІРЦ.
3. Ознайомитися зі структурою, основними напрямками діяльності ІРЦ, функціональними обов'язками його працівників та організацією професійної діяльності консультантів.
4. Ознайомитися з нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами діяльності ІРЦ і керуватися ними під час виконання завдань практики.

5. Скласти та погодити з керівниками практики індивідуальний план роботи і виконувати його у встановлені строки.

6. Ознайомитися з документацією ІРЦ, особливостями її ведення, оформлення та використання у професійній діяльності фахівців.

7. Спостерігати за організацією та проведенням комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, аналізувати її основні етапи та особливості.

8. Ознайомитися з методами, прийомами та діагностичним інструментарієм, що застосовуються фахівцями ІРЦ під час комплексної оцінки та логопедичного обстеження.

9. Спостерігати за професійною діяльністю вчителя-логопеда ІРЦ, особливостями обстеження мовлення, виявлення мовленнєвих порушень та оцінювання комунікативного розвитку.

10. Аналізувати результати логопедичного обстеження, ознайомлюватися з принципами підготовки висновків і рекомендацій щодо подальшої психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки.

11. Розробити **два** конспекти корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення та, за можливості, провести їх під керівництвом фахівця ІРЦ.

12. Дотримуватися норм професійної етики під час взаємодії з фахівцями ІРЦ, педагогічними працівниками, батьками (іншими законними представниками) та особами з особливими освітніми потребами.

13. Ознайомитися з особливостями командної взаємодії фахівців ІРЦ та іншими формами професійної співпраці у процесі забезпечення психолого-педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

14. Виконувати індивідуальні практичні завдання, добирати та розробляти діагностичні, дидактичні й наочні матеріали відповідно до завдань практики.

15. Систематично вести щоденник практики, фіксувати результати спостережень та виконаних завдань, своєчасно систематизувати матеріали практики.

16. Дотримуватися вимог конфіденційності та не розголошувати персональні дані й іншу інформацію про осіб з особливими освітніми потребами та їхні сім'ї.

17. Своєчасно оформити та подати звітну документацію, підготуватися до захисту результатів практики й взяти участь у підсумковій конференції.

Обов'язки керівника практики від кафедри:

✓ контролює кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику;

✓ розробляє тематику індивідуальних завдань на практику, що сприяють формуванню компетентностей та видає їх здобувачам вищої освіти;

✓ узгоджує з керівником практики від бази практики індивідуальні завдання з урахуванням особливостей бази практики;

- ✓ до початку практики проводить із здобувачами вищої освіти інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці, оформляє відповідні документи;
- ✓ бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- ✓ бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- ✓ відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- ✓ здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- ✓ забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;
- ✓ контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- ✓ надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію;
- ✓ надає методичну допомогу здобувачам при підготовці до проведення занять, відвідує та оцінює залікові заходи, аналізує їх;
- ✓ проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- ✓ інформує здобувачів про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- ✓ перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- ✓ приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії, оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки у залікові книжки;
- ✓ здає звіти здобувачів про практику на кафедру;
- ✓ готує звіт про проведення практики.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

- розподіляє здобувачів вищої освіти за робочими місцями відповідно до графіка проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт; ознайомлює здобувачів з організацією робіт на конкретному робочому місці;
- забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти в структурних підрозділах підприємства, організації, установи;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання курсових та дипломних робіт;

- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням у них виконання програми практики, якості професійних знань та умінь.
- відповідно до укладених угод слідкує за виконанням обов'язків від бази практики, створює умови для роботи здобувачів.

III. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Опис предмета загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)

Таблиця 3.1

Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика
Кількість кредитів: 6	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин: 180	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
		Лабораторна робота
Тижнів - 4	Ступінь: Перший (бакалаврський) рівень	
		Самостійна робота
		Індивідуальні завдання: передбачені
		Вид контролю: диференційований залік

Зміст практики

Зміст загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) визначається її метою, завданнями та професійною спрямованістю підготовки майбутніх вчителів-логопедів і передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з організацією діяльності ІРЦ, професійною діяльністю його фахівців (консультантів), особливостями комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами та діяльністю вчителя-логопеда.

На початковому етапі практики здобувачі ознайомлюються зі структурою, основними напрямками діяльності та організацією роботи ІРЦ, функціональними обов'язками його працівників, особливостями взаємодії між фахівцями (консультантами), а також із нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами діяльності центру. Визначається індивідуальний план роботи здобувача на період практики.

Важливим напрямом змісту практики є ознайомлення з документацією ІРЦ, особливостями її ведення, оформлення та використання в професійній діяльності фахівців. Здобувачі вивчають види документації, пов'язаної з проведенням комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, підготовкою висновків і рекомендацій, а також організацією психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки.

У процесі практики здобувачі ознайомлюються з організацією та етапами проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, спостерігають за діяльністю фахівців ІРЦ та аналізують методи, прийоми й діагностичний інструментарій, що застосовуються під час оцінювання психофізичного, мовленнєвого та комунікативного розвитку.

Окремий напрям змісту практики становить ознайомлення з професійною діяльністю вчителя-логопеда ІРЦ. Здобувачі спостерігають за проведенням логопедичного обстеження, ознайомлюються зі способами вивчення мовлення, виявлення мовленнєвих порушень та оцінювання комунікативного розвитку особи. Аналізують результати логопедичного обстеження, особливості формулювання висновків і рекомендацій щодо подальшої психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки.

Зміст практики передбачає спостереження за консультуванням батьків (інших законних представників), професійною взаємодією вчителя-логопеда з іншими фахівцями (консультантами) ІРЦ, а також ознайомлення з командними формами роботи та взаємодією ІРЦ із педагогічними працівниками закладів освіти і батьками (іншими законними представниками).

Здобувачі ознайомлюються з консультативною, просвітницькою та інформаційною діяльністю ІРЦ, формами взаємодії з батьками (іншими законними представниками) та педагогічними працівниками, спрямованими на забезпечення психолого-педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Практична складова передбачає виконання індивідуальних завдань, розроблення двох конспектів корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення та, за можливості, їх проведення під керівництвом фахівця ІРЦ. Здобувачі здійснюють добір і розроблення діагностичних, дидактичних та наочних матеріалів відповідно до визначених завдань практики.

Упродовж практики здобувачі ведуть щоденник практики, систематизують результати спостережень та виконаних завдань, здійснюють аналіз власної діяльності, оформлюють матеріали практики та готують підсумкову звітну документацію.

Таким чином, зміст загальноознайомчої практики забезпечує первинне ознайомлення здобувачів із професійною діяльністю фахівців ІРЦ, формує уявлення про комплексну оцінку розвитку осіб з особливими освітніми потребами, особливості роботи вчителя-логопеда, командну взаємодію та організаційно-методичні засади надання психолого-педагогічної і корекційно-розвиткової підтримки.

Приблизний перелік завдань на кожен день:

Тиждень	День	Зміст роботи
I тиждень	1	Ознайомлення з базою практики, структурою, організацією роботи та основними напрямками діяльності ІРЦ. Ознайомлення з режимом роботи та правилами внутрішнього розпорядку.
	2	Ознайомлення з фахівцями (консультантами) ІРЦ, їх функціональними обов'язками та особливостями організації професійної діяльності.
	3	Ознайомлення з нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами діяльності ІРЦ у сфері забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на освіту та психолого-педагогічну підтримку.
	4	Ознайомлення з документацією ІРЦ, її видами, особливостями ведення та оформлення. Ознайомлення з документацією, пов'язаною з проведенням комплексної оцінки розвитку.
	5	Складання та узгодження індивідуального плану роботи на період практики. Систематизація результатів ознайомлення з діяльністю ІРЦ, ведення щоденника практики.
II тиждень	6	Ознайомлення з організацією та етапами проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами.
	7	Спостереження за проведенням комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами. Ознайомлення з особливостями роботи різних фахівців (консультантів) ІРЦ.

Тиждень	День	Зміст роботи
	8	Ознайомлення з методами, прийомами та діагностичним інструментарієм, що застосовуються фахівцями ІРЦ під час комплексної оцінки розвитку.
	9	Спостереження за обстеженням мовленнєвого та комунікативного розвитку особи. Ознайомлення зі способами вивчення мовлення та виявлення мовленнєвих порушень.
	10	Аналіз результатів комплексної оцінки та мовленнєвого обстеження. Ознайомлення з особливостями підготовки висновків і рекомендацій щодо подальшої психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки.
III тиждень	11	Ознайомлення з особливостями професійної діяльності вчителя-логопеда ІРЦ, основними напрямками його роботи та документацією.
	12	Спостереження за роботою вчителя-логопеда під час проведення логопедичного обстеження. Аналіз послідовності та змісту обстеження мовлення.
	13	Спостереження за професійною взаємодією вчителя-логопеда з іншими фахівцями (консультантами) ІРЦ під час комплексної оцінки розвитку.
	14	Спостереження за консультуванням батьків (інших законних представників). Ознайомлення з особливостями надання рекомендацій щодо подальшої підтримки осіб з особливими освітніми потребами.
	15	Ознайомлення з особливостями командної взаємодії фахівців ІРЦ, педагогічних працівників закладів освіти та батьків (інших законних представників). Аналіз результатів професійних спостережень.
IV тиждень	16	Ознайомлення з консультативною, просвітницькою та інформаційною діяльністю ІРЦ, формами взаємодії з батьками (іншими законними представниками) та педагогічними працівниками.
	17	Виконання індивідуального практичного завдання. Добір та розроблення діагностичних матеріалів для діяльності вчителя-логопеда ІРЦ.
	18	Розроблення двох конспектів корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення для осіб з особливими освітніми потребами. Добір дидактичних і наочних матеріалів.

Тиждень	День	Зміст роботи
	19	За можливості — проведення розроблених корекційно-розвиткових занять під керівництвом фахівця ІРЦ. Аналіз та самоаналіз проведеної роботи. Завершення виконання індивідуальних практичних завдань.
	20	Систематизація матеріалів практики. Оформлення щоденника та звітної документації. Підготовка підсумкового звіту, узагальнення результатів практики та підготовка до захисту.

Індивідуальні завдання:

1. Ознайомитися та описати структуру, основні напрями діяльності та організацію роботи інклюзивно-ресурсного центру, функціональні обов'язки фахівців (консультантів) ІРЦ.
2. Опрацювати нормативно-правові та організаційно-методичні документи, що регламентують діяльність ІРЦ та проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами.
3. Ознайомитися та проаналізувати документацію ІРЦ, пов'язану з проведенням комплексної оцінки розвитку, підготовкою висновків і рекомендацій, а також документацію вчителя-логопеда.
4. Підготувати матеріали для проведення логопедичного обстеження особи з особливими освітніми потребами, обґрунтувавши вибір діагностичних методик, прийомів та стимульного матеріалу.
5. Проаналізувати особливості організації та проведення комплексної оцінки розвитку особи з особливими освітніми потребами, визначити роль різних фахівців (консультантів) ІРЦ на окремих її етапах.
6. Проаналізувати особливості діяльності вчителя-логопеда ІРЦ під час обстеження мовлення, виявлення мовленнєвих порушень та оцінювання комунікативного розвитку особи.
7. Проаналізувати результати логопедичного обстеження та охарактеризувати особливості формулювання висновків і рекомендацій щодо подальшої психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової підтримки особи з особливими освітніми потребами.
8. Вивчити та описати особливості командної взаємодії фахівців (консультантів) ІРЦ, педагогічних працівників закладів освіти та батьків (інших законних представників) у процесі забезпечення підтримки осіб з особливими освітніми потребами.
9. Розробити конспект індивідуальної консультації для батьків (інших законних представників) щодо підтримки мовленнєвого розвитку особи з особливими освітніми потребами в домашніх умовах.
10. Розробити два конспекти корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення для осіб з особливими освітніми потребами та дібрати до них відповідний дидактичний і наочний матеріал.

11. Розробити авторський діагностичний, дидактичний або навчально-методичний матеріал для використання у професійній діяльності вчителя-логопеда ІРЦ (комплект карток, дидактична гра, мовленнєвий тренажер, інтерактивна вправа, презентація тощо).

12. Підготувати інформаційний матеріал (буклет, пам'ятку, інформаційний лист або постер) для батьків (інших законних представників) чи педагогічних працівників з питань мовленнєвого розвитку осіб з особливими освітніми потребами, профілактики мовленнєвих порушень та організації логопедичного супроводу.

13. Проаналізувати форми консультативної, просвітницької та інформаційної діяльності ІРЦ, спрямовані на підтримку осіб з особливими освітніми потребами, їхніх батьків (інших законних представників) та педагогічних працівників.

14. Виконати індивідуальне практичне завдання відповідно до специфіки бази практики та узгодженого з керівником індивідуального плану роботи.

15. Систематизувати матеріали практики, оформити щоденник та звітну документацію, узагальнити результати професійних спостережень і підготувати звіт до захисту.

IV. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОСТІ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Перелік індивідуальної звітної документації загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)

Після завершення загальноознайомчої практики здобувач вищої освіти подає керівнику практики від кафедри такі матеріали:

1. **Щоденник практики**, оформлений відповідно до встановлених вимог, у якому відображено виконання індивідуального плану роботи, зміст щоденної діяльності, результати професійних спостережень та виконання завдань практики. Щоденник засвідчується підписом керівника практики від бази практики.

2. **Індивідуальний план роботи на період практики**, погоджений керівниками практики від університету та бази практики, із зазначенням основних видів діяльності та термінів їх виконання.

3. **Матеріали ознайомлення зі структурою, напрямками діяльності та організацією роботи ІРЦ**, що містять опис структури центру, основних напрямів його діяльності, функціональних обов'язків фахівців (консультантів) та особливостей організації їхньої професійної взаємодії.

4. **Аналіз нормативно-правових та організаційно-методичних засад діяльності ІРЦ**, що містить перелік і стислу характеристику основних документів, які регламентують діяльність ІРЦ, проведення комплексної оцінки розвитку та надання психолого-педагогічної і корекційно-розвиткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

5. **Матеріали аналізу документації ІРЦ**, у яких відображено результати ознайомлення з видами документації, пов'язаної з організацією діяльності центру, проведенням комплексної оцінки розвитку, підготовкою висновків і рекомендацій, а також документацією вчителя-логопеда.

6. **Щоденник педагогічних (професійних) спостережень**, що містить результати спостережень за діяльністю фахівців (консультантів) ІРЦ, проведенням комплексної оцінки розвитку, логопедичним обстеженням, використанням діагностичного інструментарію, консультативною діяльністю та командною взаємодією фахівців.

7. **Аналітичний матеріал за результатами спостереження за комплексною оцінкою розвитку особи з особливими освітніми потребами**, у якому висвітлено основні етапи оцінювання, завдання різних фахівців (консультантів), методи та прийоми роботи, а також особливості узагальнення отриманих результатів.

8. **Матеріали ознайомлення з діяльністю вчителя-логопеда ІРЦ**, що містять характеристику основних напрямів його професійної діяльності, особливостей логопедичного обстеження, виявлення мовленнєвих порушень, оцінювання комунікативного розвитку та взаємодії з іншими фахівцями.

9. **Матеріали аналізу логопедичного обстеження**, що містять опис послідовності та змісту обстеження мовлення, використаних діагностичних методик і стимульного матеріалу, а також аналіз підходів до формулювання висновків і рекомендацій. Матеріали оформлюються без зазначення персональних даних осіб з особливими освітніми потребами.

10. **Конспект індивідуальної консультації** для батьків (інших законних представників) щодо підтримки мовленнєвого розвитку особи з особливими освітніми потребами в домашніх умовах.

11. **Два конспекти корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення** для осіб з особливими освітніми потребами із зазначенням мети, завдань, обладнання, дидактичного та наочного матеріалу, етапів і змісту заняття. За можливості конспекти можуть бути апробовані під керівництвом фахівця ІРЦ.

12. **Авторський діагностичний, дидактичний або навчально-методичний матеріал**, розроблений відповідно до специфіки професійної діяльності вчителя-логопеда ІРЦ (комплект діагностичних або дидактичних карток, дидактична гра, мовленнєвий тренажер, інтерактивна вправа, презентація тощо), із коротким описом мети, призначення та способу використання.

13. **Інформаційно-просвітницький матеріал** для батьків (інших законних представників) або педагогічних працівників з питань мовленнєвого розвитку осіб з особливими освітніми потребами, профілактики мовленнєвих порушень, організації логопедичної допомоги чи підтримки в освітньому процесі (буклет, пам'ятка, інформаційний лист, постер тощо).

14. **Аналітичний матеріал щодо консультативної, просвітницької та інформаційної діяльності ІРЦ**, у якому висвітлено основні форми взаємодії фахівців (консультантів) із батьками (іншими законними представниками), педагогічними працівниками та іншими учасниками освітнього процесу.

15. **Підсумковий звіт про проходження загальноознайомчої практики**, у якому узагальнено результати виконання програми та індивідуального плану практики, результати професійних спостережень, набуті знання й первинні професійні вміння, виконані індивідуальні завдання та сформульовано висновки щодо результатів практики. Звіт підписується здобувачем вищої освіти та керівником практики від бази практики.

Вимоги до правил ведення і оформлення щоденника (зразка МО)

1. Щоденник – це основний документ здобувача під час проходження практики.
2. Під час проходження практики здобувач щодня коротко ручкою повинен записувати у щоденник усе, що він зробив згідно з календарним планом проходження практики.
3. Після завершення практики заповнений щоденник подається керівникам практики від освітнього закладу і базової організації.
4. Оформлений щоденник з відгуками та підписами керівників, печаткою базової організації здобувача повинен захистити перед комісією освітнього закладу.
5. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

Вимоги до звіту про загальноознайомчу практику на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)

Особливе місце серед підсумкової документації загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) посідає звіт про проходження практики. Звіт є узагальненням результатів роботи здобувача, його професійних спостережень, виконаних індивідуальних завдань та набутих первинних професійних умінь.

Інформація у звіті викладається у довільній формі відповідно до змісту програми практики та індивідуального плану роботи. У звіті висвітлюються особливості організації та основні напрями діяльності ІРЦ, організація комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, діяльність фахівців (консультантів), зокрема вчителя-логопеда, особливості ведення документації, командної взаємодії, консультативної, просвітницької та інформаційної діяльності.

Обов'язковими складовими частинами звіту про проходження загальноознайомчої практики є:

1) титульний лист, на якому зазначаються назва закладу вищої освіти, факультет, кафедра, вид практики, база практики, дані про здобувача-практиканта, керівника практики від кафедри та керівника від бази практики. Титульний лист підшивається до звіту як перший аркуш;

2) зміст звіту, у якому зазначаються назви структурних частин звіту та відповідні сторінки;

3) вступ, у якому коротко зазначаються мета та завдання практики, строки її проходження, база практики, а також індивідуальні завдання здобувача;

4) основна частина звіту, у якій відповідно до змісту практики висвітлюються:

- строки проходження загальноознайомчої практики;
- назва та загальна характеристика інклюзивно-ресурсного центру як бази практики;

- структура, основні напрями діяльності ІРЦ та особливості організації його роботи;
- функціональні обов'язки фахівців (консультантів) ІРЦ та особливості їхньої професійної взаємодії;
- нормативно-правові та організаційно-методичні засади діяльності ІРЦ;
- особливості ведення та оформлення документації ІРЦ;
- організація, етапи та особливості проведення комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами;
- результати професійних спостережень за діяльністю фахівців ІРЦ, зокрема вчителя-логопеда;
- особливості організації та проведення логопедичного обстеження, використання діагностичних методик і матеріалів;
- особливості підготовки висновків і рекомендацій за результатами комплексної оцінки;
- форми командної взаємодії фахівців ІРЦ, педагогів та батьків (законних представників);
- особливості консультативної, просвітницької та інформаційної діяльності ІРЦ;
- зміст виконаних індивідуальних завдань, підготовлених матеріалів та їх результати;
- труднощі теоретичного та практичного характеру, що виникали під час проходження практики, та шляхи їх подолання;
- пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення загальноознайомчої практики;
- пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та підготовки здобувачів до професійної діяльності у сфері спеціальної освіти;

5) висновки, у яких узагальнюються результати проходження практики, зазначаються набуті знання, сформовані первинні професійні вміння, результати виконання індивідуальних завдань та значення практики для подальшої професійної підготовки;

6) самооцінка результатів проходження практики, у якій здобувач оцінює рівень виконання завдань практики, власну активність, труднощі та результати професійного розвитку.

До звіту можуть додаватися матеріали, підготовлені здобувачем під час проходження практики: аналітичні матеріали, конспекти консультацій та корекційно-розвиткових занять, діагностичні, дидактичні та інформаційно-просвітницькі матеріали тощо.

Усі матеріали звіту повинні бути систематизовані, оформлені відповідно до встановлених вимог, підшиті та пронумеровані. **Щоденник практики** подається разом зі звітом як окремий документ. У звіті та доданих матеріалах не допускається зазначення прізвищ, імен, адрес та інших персональних даних осіб, з якими здобувач ознайомлювався під час практики.

Обсяг звіту про проходження загальноознайомчої практики повинен складати **не менше 10 сторінок тексту** без урахування титульного листа, змісту та додатків.

Основні технічні вимоги до оформлення звіту:

- аркуші формату А4;
- текстовий редактор – MS Word 2003 і вище;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- шрифт Times New Roman, кегель – 14;
- абзацний виступ – 1,25 см;
- поля: зверху та знизу – 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см;
- нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці.

**Критерії оцінювання загальноознайомчої практики на базі
інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)**

Загальна оцінка за проходження загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) здобувачем складається із суми оцінок, які виставлені керівником практики від бази практики, керівником практики від ЗВО за виконання завдань практики, та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики, помножені на ваговий коефіцієнт – середньозважений бал здобувача за даний вид практики.

Ваговий коефіцієнт – число (в межах від 0,1 до 1), що відображає ступінь значущості (питому вагу) оцінки окремої складової.

Середньозважений бал здобувача – загальна підсумкова оцінка за практику виставляється у відомості обліку успішності за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Розподіл вагових коефіцієнтів за видами діяльності

Таблиця 4.1

№ п/п	Види діяльності здобувача-практиканта	Вагові коефіцієнти
1.	Виконання програми практики, ведення щоденника та індивідуального плану роботи, здійснення професійних спостережень за діяльністю ІРЦ та його фахівців (консультантів), особливо вчителя-логопеда.	0,2
2.	Виконання індивідуальних завдань практики, підготовка аналітичних матеріалів, конспектів консультацій і двох корекційно-розвиткових занять, добір та розроблення діагностичних, дидактичних і інформаційно-просвітницьких матеріалів.	0,4
3.	Аналіз організації та змісту діяльності ІРЦ, комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, діяльності вчителя-логопеда, документації та командної взаємодії фахівців.	0,2
4.	Загальне оформлення матеріалів практики, повнота та якість звіту, його захист, представлення результатів практики та відгук керівника практики від бази.	0,2

«Відмінно» ставиться за умови, якщо практикант:

- повністю та якісно виконав програму загальноознайомчої практики та індивідуальний план роботи;
- ґрунтовно ознайомився зі структурою, основними напрямками діяльності та організацією роботи ІРЦ;
- продемонстрував системні знання нормативно-правових та організаційно-методичних засад діяльності ІРЦ;
- уміє характеризувати функціональні обов'язки фахівців (консультантів) ІРЦ та особливості їхньої командної взаємодії;
- демонструє глибоке розуміння мети, завдань, етапів та особливостей комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами;
- уміє аналізувати документацію ІРЦ, особливості її ведення та оформлення;
- ґрунтовно аналізує діяльність вчителя-логопеда ІРЦ, особливості логопедичного обстеження, використання діагностичних методик та матеріалів;

- уміє аналізувати результати логопедичного обстеження та особливості формулювання висновків і рекомендацій;
- якісно виконує індивідуальні завдання, виявляє самостійність та ініціативність у доборі й розробленні матеріалів;
- уміє розробляти конспект консультації для батьків (законних представників) та конспекти корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення з урахуванням особливостей осіб з особливими освітніми потребами (2 конспекти);
- підготував якісні діагностичні, дидактичні, навчально-методичні та інформаційно-просвітницькі матеріали;
- систематично веде щоденник практики, належно оформлює звітну документацію та систематизує результати професійних спостережень;
- дотримується професійної етики, академічної доброчесності та вимог конфіденційності;
- під час захисту звіту демонструє високий рівень володіння матеріалом, аргументовано відповідає на запитання, формулює обґрунтовані висновки та пропозиції.

«Добре» ставиться за умови, якщо здобувач:

- виконав основні завдання програми практики та індивідуального плану;
- достатньо добре ознайомився зі структурою, основними напрямками діяльності та організацією роботи ІРЦ;
- розуміє основні нормативно-правові та організаційно-методичні засади діяльності ІРЦ;
- правильно характеризує функціональні обов'язки фахівців та особливості командної взаємодії;
- розуміє основні етапи та зміст комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами;
- уміє аналізувати документацію ІРЦ та діяльність вчителя-логопеда, допускаючи окремі неточності;
- загалом правильно характеризує особливості логопедичного обстеження, аналізу його результатів, підготовки висновків і рекомендацій;
- виконав індивідуальні завдання на достатньому рівні, хоча окремі матеріали потребують незначного доопрацювання;
- уміє добирати діагностичний, дидактичний та інформаційно-просвітницький матеріал;
- належним чином веде щоденник та оформлює звітну документацію;
- дотримується професійної етики та вимог конфіденційності;
- під час захисту звіту демонструє достатній рівень володіння матеріалом, може пояснити результати виконаної роботи та відповісти на запитання.

«Задовільно» ставиться за умови, якщо здобувач:

- виконав основну частину завдань практики, але окремі завдання виконані неповністю;

- має загальне уявлення про структуру, напрями діяльності та організацію роботи ІРЦ;
 - демонструє недостатньо системні знання нормативно-правових та організаційно-методичних засад діяльності ІРЦ;
 - має труднощі під час характеристики функціональних обов'язків фахівців та особливостей командної взаємодії;
 - розуміє загальні особливості комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами, але недостатньо повно пояснює її етапи та зміст;
 - поверхово аналізує документацію ІРЦ та діяльність вчителя-логопеда;
 - має труднощі під час аналізу результатів логопедичного обстеження, висновків і рекомендацій;
 - виконує індивідуальні завдання за допомогою керівника практики, окремі матеріали потребують доопрацювання;
 - підготовлені конспекти та практичні матеріали мають окремі змістові й методичні недоліки;
 - веде щоденник та оформлює звітну документацію з окремими недоліками;
 - під час захисту звіту має труднощі з обґрунтуванням власних висновків та відповідями на запитання;
 - дотримується основних вимог професійної етики та конфіденційності.
- «Незадовільно»** ставиться за умови, якщо:
- здобувач не виконав основні завдання програми практики та індивідуального плану;
 - не ознайомився належним чином зі структурою, основними напрямками діяльності та організацією роботи ІРЦ;
 - не продемонстрував розуміння нормативно-правових та організаційно-методичних засад діяльності ІРЦ;
 - не може охарактеризувати функціональні обов'язки фахівців та особливості їхньої командної взаємодії;
 - не продемонстрував розуміння основних етапів і змісту комплексної оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами;
 - не може пояснити основні особливості діяльності вчителя-логопеда та проведення логопедичного обстеження;
 - не виконав значну частину індивідуальних завдань або подав їх формально;
 - не підготував передбачені програмою матеріали або вони не відповідають установленим вимогам;
 - не здійснював систематичних професійних спостережень та не може проаналізувати результати своєї роботи;
 - не дотримувався правил професійної етики, академічної доброчесності або вимог конфіденційності;

- систематично порушував дисципліну та вимоги щодо проходження практики;
- звітна документація представлена частково або не дає можливості оцінити результати проходження практики;
- під час захисту звіту не може продемонструвати знання змісту виконаної роботи та відповісти на основні запитання щодо програми практики.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
4,51–5,00	90–100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01–4,50	82–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51–4,00	75–81	C		
3,16–3,50	69–74	D		
2,51–3,15	60–68	E	Середній (репродуктивний)	задовільно
1,51–2,50	35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00–1,50	0–34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
2. Державний стандарт початкової освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2025 № 1810. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text>
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1557. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2025-%D0%BF#Text>
5. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0829-18#Text>
8. Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту: наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2024 № 1713. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
9. Професійний стандарт «Вчитель-логопед», «Логопед»: затверджений Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова (наказ від 17.09.2024 № 401) та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка (наказ від 18.09.2024 № 104-ОД); внесений до Реєстру кваліфікацій 26.09.2024. URL: <https://register.nqa.gov.ua>
10. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/545-2017-%D0%BF>.
11. Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 р. № 609. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b1/e72/1d2/5b1e721d2c67a022705177.pdf>.

12. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#n8>.

Базова

Навчально-методична література

1. Кудярска Т. Р. Методичні рекомендації до організації виробничої логопедичної практики у закладах освіти для здобувачів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 60 с.

2. Линдіна Є. Ю., Ревуцька О. В. Технології логопедичного обстеження: навчально-методичний посібник. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ: Освіта України, 2021. 218 с.

3. Методичні рекомендації до проведення практики для здобувачів освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник / за заг. ред. І. М. Брушневської. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 142 с.

4. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua>

5. Міністерство освіти і науки України. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти. 1–2 класи / за ред. О. Я. Савченко: затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743. URL: <https://mon.gov.ua>

6. Чопік О. В. (ред.). Методичні рекомендації до проведення практики для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 212 с.

Допоміжна

1. Спеціальна педагогіка і психологія: сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. – Київ: Генеза, 2024. – 272 с.

2. Вступ до спеціальності: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 016.01 "Спеціальна освіта. Логопедія". Ч. II / укладачі: О. І. Чекан, Х. В. Барна, О. М. Кас'яненко. Мукачево: МДУ, 2022. – 55 с.

3. Завацька Л. М., Бартків О. Фреймовий підхід при вивченні теми «Соціально-педагогічна робота з дітьми з розладами аутистичного спектра». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. № 2(86). С. 204-215. Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/3724>

4. Методичні рекомендації до організації та проведення навчальної практики пропедевтичної (загальноознайомчої) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 016 "Спеціальна освіта" спеціалізація

016.01-Логопедія, денної форми навчання / укладачі О. М. Кас'яненко., О. І. Чекан, Х. В. Барна. Мукачєво: МДУ, 2022. 30 с.

5. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. – вид. 3-тє, перер. та доповн. Київ.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.

6. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови: логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників: навч. посіб. Київ: Слово, 2010. 288 с.

7. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ, 2010. 11 с.

8. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 240 с.

9. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки Режим доступу до ресурсу: [Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024—2026 роки | Кабінет Міністрів України](#)

10. Постанова КМУ від 9 серпня 2017 року № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html>

11. Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр». Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/dityam-z-osoblivimi-potrebami>

12. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О. Федоренко, О. Мартинчук, Н. Софій, Г. Лук'янова, О. Кошіль, Т. Симоненко, Л. Байда, Ю. Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020, 122 с.

13. Про освіту / Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

14. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами / Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 765. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>

16. Чекан О. І. Мовленнєво-комунікативний розвиток і навчання переказуванню дітей з особливими освітніми потребами за опорними малюнками. Актуальні питання гуманітарних наук: збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені

Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім "Гельветика", 2021. Вип. 37. том 3. С. 274-282.

17. Чекан О. І., Барна Х. В. Методика використання інноваційних пристроїв технології ай-трекінгу в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Інноваційна педагогіка Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Одеса: Гельветика, 2021. Вип. 39. С. 100-106.

18. Чекан О. І., Барна Х. В. Теоретичний аспект дослідження просодичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку з дизартрією. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Педагогіка. Соціальна робота": збірник наукових праць. Ужгород. 2019. ВИПУСК 2 (45). С. 228 – 232.

19. Чекан О. І., Барна Х. В., Кас'яненко О. М. Концептуальні засади розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ в ігровій діяльності. Acta Paedagogica Volynienses: науковий журнал / гол.ред. Вітюк В. В. Луцьк: ВД "Гельветика", 2022. Вип. 3. С. 145-150.

20. Чекан О. І., Барна Х. В., Кас'яненко О. М. Особливості використання музично-ритмічних рухів у подоланні порушень звуко-складової структури слова. Актуальні питання гуманітарних наук. Серія: Педагогіка: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Випуск 30. Том 3. С. 218-223.

21. Чекан О. І., Логопедичний масаж: інновації, технології та особливості Інноваційна педагогіка: науковий журнал. Одеса: ВД "Гельветика", 2022. Вип. 49, Т. 1. С. 65-68.

22. Чекан, О. Концептуальні засади розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ в ігровій діяльності. Acta Paedagogica Volynienses: науковий журнал / гол.ред. Вітюк В. В. Луцьк: ВД "Гельветика", 2022. Вип. 3. С. 145-150.

23. Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana Effectiveness of Information and Communication Programmes for Children with Special Educational Needs in the Context of Speech Development / Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana // International Journal of Child Health and Nutrition : peer-reviewed journal / Editor-in-Chief Tomasik P.J. Lifescience Global, 2024. – Vol. 13, № 3. P. 151-161. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4247.2024.13.03.4>

24. Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna Inclusive education: approaches and methods of working with children with special needs / Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna // Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS): scientific journal / Editor(s)-in-Chief Pereira G., Barros V.F.A. – Braga, Portugal, 2023. Vol. 16, Num. 03. – P. 639-647.

25. Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna Enhancing language development in autistic preschoolers through corrective interventions / Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna // Multidisciplinary Reviews : multidisciplinary journal / Editor-in-Chief Dr. Souza-Junior J. – Mossoro,

Допоміжна література

1. Висоцька А. М., Блеч Г. О. Українська мова: підруч. для осіб з особлив. освітн. потребами (F 70): 2 кл. Київ: Либідь, 2020. 160 с. Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1dpCm_vFoJmT1FdGGaRB1DbIzz6RQwfdU/view?u sp=sharing

2. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія. Навчальний посібник для нтів вищих педагогічних навчальних закладів. / Упорядник: Богуш А. М. Частина I та II. К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. 720 с. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://library.udpu.edu.ua/library_files/409473.pdf&ved=2ahUKEwja0rGbofeTAxXwFBAIHSPIGtQQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw1f6hZehjyKl-YesS2aLQug

3. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. – вид. 3-тє, перер. та доповн. Київ.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.

4. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови. Навч. пос. для студ. вищих пед. навч. закл. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 288 с.

5. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (*логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників*): навч. посіб. / І. С. Марченко. Київ: Видавничий дім «Слово», 2019. 312 с.

6. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку / А. М. Богуш, Н. В. Маліновська. К.: Слово, 2021. 336 с. Режим доступу:

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://library.pdpu.edu.ua/images/2021/novi%2520kn/20.pdf&ved=2ahUKEwjaspzv0veTAxWEPxAIHVYUKbwQFnoECBcQAQ&usg=AOvVaw12MaH3W7llJV8cctv8PIRu>

7. *Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку* / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К.: Українська академія дитинства, 2017. 80 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/programy-rozvytku-ditey/programa-vpevnenii-start-2017.rar>

8. *Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»* / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoskillja_2017.pdf

9. Початкова освіта: Методичні рекомендації щодо використання в освітньому процесі Типової освітньої програми для 2 класів закладів загальної середньої освіти; типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко); методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України щодо

впровадження ідей Нової української школи в початковій освіті; орієнтири для календарно-тематичного планування (2 клас НУШ). К.: УОБЦ «Оріон», 2019. 192 с. Режим доступу: <http://vlada.pp.ua/goto/aHR0cHM6Ly96bmF5c2hvdj5jb20vRllvNDM4My8zNi5wZGY=/>

10. Рібцун Ю. В. *Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно-методичний комплекс* / Ю. В. Рібцун. К., 2012. 258 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programno-metodichniy-kompleks-dlya-ditey-z-ffnm2.doc>

11. Рібцун Ю. В. *Сходінками правильного мовлення: навчально-методичний посібник*. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 240 с.

12. Рібцун Ю. В. *Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток: навч.-метод. посіб.* / Юлія Рібцун. – Львів: Світ, 2020. 264 с. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725959/1/%25D0%25A0%25D1%2596%25D0%25B1%25D1%2586%25D1%2583%25D0%25BD_%25D0%25A3%25D1%2587%25D0%25BD%25D1%2596%2520%25D0%25B7%2520%25D0%25A2%25D0%259F%25D0%259C.pdf&ved=2ahUKEwjcf3Im96TAxWKFBAIHfdLMEgQFnoECB4QAQ&usq=AOvVaw1M1zwdvhYyHvMAfexW2O8P

13. Тарасун В. В., Куценко Т. О., Недозим І. В., Скрипник Т. В., Дуброва І. М., Лощених В. П., Душка А. Л., Риндер І. Д. *Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт»*. Гнозис, Компанія «Поліграф», м. Київ, Україна. 2013. 312 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programa-rozkvit-autisti-2013-doopratsovana.doc>

14. Трофименко Л. І. *Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс*. 2013. 108 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programa_ZNM.rar

15. Чекан О. І., Барна Х. В. *Теоретичні засади логопедичної ритміки: міждисциплінарний підхід до корекції мовленнєвих порушень / Педагогічні науки: теорія та практика* / гол. ред. Локарева Г. Запоріжжя: ВД "Гельветика", № 3 (55), 2025 р. С. 96-102 DOI: <http://www.journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/4772/4548>

16. Чекан О. І., Барна Х. В., Кас'яненко О. М. *Концептуальні засади розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ в ігровій діяльності. Acta Paedagogica Volynienses: науковий журнал* / гол. ред. Вітюк В. В. Луцьк: ВД «Гельветика», 2022. Вип. 3. С. 145-150.

17. Чекан, О. І., Барна, Х. В., & Марценюк, В. А. (2025). *Логопедичний масаж як засіб корекції дизартрії у дітей молодшого шкільного віку з неврологічною патологією. Педагогічна Академія: наукові записки*, (21). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1203>

18. Барна Х. В., Чекан О. І. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення при дислалії та його вплив на порушення писемного мовлення/ Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2025. № 8(54) 2025. С. 124-136 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-124-135](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-124-135)
19. Чекан О. І. Порушення голосу при важких мовленнєвих порушеннях / Х. В. Барна, О. І. Чекан, В. М. Вовчок, Н. В. Довгань // Наукові інновації та передові технології. 2026. № 2(54). С. 1002–1013.
20. Чекан Оксана. Підготовка майбутніх вихователів до використання арт-терапевтичних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку / Руслана Найда, Людмила Березовська, Оксана Чекан // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2026. Вип. 2. С. 140–153.
21. Чекан О. Організація асистування та психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії / О. Чекан, Л. Березовська, Р. Найда. Педагогічна Академія: наукові записки, (30) (2026). <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/2379>
22. Чекан О. Партнерська взаємодія вихователів і батьків з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку / Л. Березовська, Р. Найда, О. Чекан // Вісник науки та освіти. 2026. № 5(47). С. 2570–2582. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5\(47\)-2570-2581](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-2570-2581).
23. Чекан О. Партнерська взаємодія вихователів і батьків з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку / Л. Березовська, Р. Найда, О. Чекан // Вісник науки та освіти. 2026. № 5(47). С. 2570–2582. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5\(47\)-2570-2581](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-2570-2581)
24. Чекан О. І., Марценюк В. А. Концептуальні основи управління закладами дошкільної освіти. *Вісник науки та освіти*. 2026. № 6 (48). С. 2128–2146.
25. Чекан О. І., Ільтьо Г. Ф., Марценюк В. А. Сутність і тлумачення ключових термінів інклюзивної освіти в міжнародному та українському контексті: акцент на професійну роль асистента вихователя в освітньому процесі / Чекан // Актуальні питання у сучасній науці. Серія: Педагогіка, Право, Економіка, Державне управління, Техніка, Історія та археологія : наук. журн. / гол. ред. О. І. Дацій. – Київ, 2025. № 5 (35). – С. 1458-1467.
26. Чекан, Оксана Іванівна Інклюзивна освіта в закладах дошкільної освіти: нормативно-правові зміни та перспективи впровадження / Оксана Іванівна Чекан // Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи : науковий журнал / гол. ред. Стеблюк С.В. - Ужгород : ВД "Гельветика", 2025. - № 7. - С.39-43
27. Чекан О. І. Методичні орієнтири подолання мовленнєвих порушень засобами логоритміки / Х. В. Барна, О. І. Чекан, В. М. Вовчок // Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 87. С. 99–103.
28. Чекан О.І., Попович Н.Ф., Марценюк В.А. Аналіз освітньо-виховних планів щодо розвитку зв'язного мовлення дітей з аутизмом в інклюзивних групах ЗДО засобами цифровізації / О.І. Чекан ,Н.Ф. Попович , В.А. Марценюк // *Health & Education : науковий журнал / гол.ред. Штрімайтіс О.В. - Рівне : ВД*

"Гельветика", 2024. - Вип. 4. - С. 154-159. DOI: <https://doi.org/10.32782/health-2024.4.21>.

29. Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana Effectiveness of Information and Communication Programmes for Children with Special Educational Needs in the Context of Speech Development / Chekan Oksana, Barna Khrystyna, Forostian Olha, Sokolova Hanna, Raievska Yana // International Journal of Child Health and Nutrition: peer-reviewed journal / Editor-in-Chief Tomasik P. J. – Lifescience Global, 2024. Vol. 13, № 3. P. 151-161. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4247.2024.13.03.4>

30. Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna Inclusive education: approaches and methods of working with children with special needs / Chekan Oksana, Haiash Oksana, Liubchenko Inna, Popovych Nadiia, Barna Khrystyna // Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS) : scientific journal / Editor(s)-in-Chief Pereira G., Barros V.F.A. – Braga, Portugal, 2023. Vol. 16, Num. 03. P. 639-647.

31. Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna Enhancing language development in autistic preschoolers through corrective interventions / Chekan Oksana, Kasianenko Oksana, Barna Khrystyna // Multidisciplinary Reviews: multidisciplinary journal / Editor-in-Chief Dr. Souza-Junior J. – Mossoro, Brazil: Malque Publishing, 2024. Vol. 7. DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe045>.

ДОДАТКИ

Додаток № 1

Схема оформлення щоденника психолого-педагогічних спостережень

На першій сторінці: прізвище, ім'я та по-батькові практиканта, назва ЗВО, факультет, курс і група. Прізвище, ім'я та по-батькові викладача-методиста (фахівця-консультанта) з практики.

На другій сторінці: дані про ІРЦ: адреса, телефон; прізвище, ім'я та по-батькові вчителя-логопеда.

Щоденник повинен включати:

Відомості про ІРЦ:

- розклад фахівця (консультанта) вчителя-логопеда;
- сітка занять;
- мета і завдання практики;
- індивідуальний план-графік роботи практиканта на період практики.

Форма запису у щоденнику

№	Дата	Зміст роботи, педагогічні спостереження	Аналіз, висновки, зауваження
1	2	3	4

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

ЗВІТ
про виконання програми
загальноознайомчої практики на базі інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ)
здобувачки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

П.І.П здобувача

База практики:

Термін практики:

Керівник практики від ЗВО:

Мукачево – 2026

Звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, аркуші звіту необхідно зшити.

Характеристика
Здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта _____

П.І.П. здобувача

1. Прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти.
2. Місце і термін проходження практики.
3. Рівень володіння здобувачами знаннями і рівень сформованості професійних умінь.
4. Ступінь самостійності і творчості в організації роботи з особами, які мають мовленнєві порушення.
5. Особистісне ставлення здобувачів до практики:
 - прояв інтересу до практики;
 - дисциплінованість здобувача;
 - активність;
 - ініціативність.
6. Якість оформлення і своєчасність здачі документації.

М.П.
керівник ІРЦ

Схема аналізу логопедичного заняття

1. Тема заняття, логопедичні та педагогічні цілі.
2. Відповідність матеріалу заняття етапу корекційної роботи, віку осіб та індивідуальному плану корекційної роботи.
3. Принципи побудови заняття, відповідність дидактичного матеріалу заняття загальній логокорекційній меті.
4. Розділи заняття, спрямованість кожного розділу на розвиток та корекцію мовленнєвої та інших психічних функцій осіб.
5. Використання логопедичних зондів та іншого приладдя у відповідності до індивідуальних вимовних умінь осіб.
6. Наочно-дидактичне оформлення заняття.
7. Використання на занятті різних ігрових ситуацій та логоритмічних заходів.
8. Манера ведення заняття логопедом, оформлення матеріалу і проведення заняття в єдиному сюжеті.
9. Заключення про корекційну результативність заняття.

Мукачівський державний університет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти
Факультет педагогічний

Конспект заняття
на тему: _____

Оцінка «_____»

Вчитель-логопед _____
/підпис/

Викладач-методист
університету _____
/підпис/

П.І.Б. здобувача _____

_____ курсу, _____ групи

Мукачево – 2026

**Загальноознайомча практика на базі інклюзивно-ресурсних
центрів (ІРЦ):**
методичні рекомендації до організації та проведення
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Укладачі: *О. І. Чекан, Х. В. Барна, Н. В. Сівачек*

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ
89600 м. Мукачево
вул. Ужгородська. 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>